

Trafikstrategi för Danderyds kommun

2021–2030

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare	Styrdokumentsnummer
KS 2021/0488	2022-10-17 § 137	Kommunfullmäktige	Anläggningschef	DK 2022:30

Dokumentets syfte

Trafikstrategin syftar till att öka medborgares möjligheter till valfrihet i val av färdmedel, att kommunens trafiksystem ska utvecklas i samverkan med markanvändning och övrig fysisk planering, för att bidra till och stödja målen i kommunens andra övergripande strategiska dokument. Trafikstrategin utvecklas också i syfte att vara vägledande för olika slags utvecklingsplaner, detaljplaner och mer detaljerade trafikhandlingsplaner och åtgärdsprogram.

Dokumentet gäller för

Hela Danderyds kommuns organisation

Trafikstrategin avser perioden 2021–2030.

Innehållsförteckning

1. Syfte	3
2. Strategisk inriktning	3
2.1 Samhällsplanering och hållbart resande	3
2.2 Trafiksäkerhet, trygghet och framkomlighet	4
2.3 Minska transportsystemets negativa påverkan på hälsa, miljö och klimat	4
2.4 Effektivisera leveranstrafiken	5
3. Resultatmål	5
4. Ansvarsbeskrivning	7
5. Genomförande och uppföljning	8
5.1 Genomförande	8
5.2 Fyrstegsprincipen och ekonomistyrning	8
5.3 Uppföljning och utvärdering	9

1. Syfte

Danderyds kommuns trafikstrategi utgår från Agenda 2030, de nationella och regionala målen tillsammans med hållbarhetsaspekterna i kommunens vision och strategier. Trafikstrategin tangerar kommunens övriga styrdokument och ska inte strida mot sådana mål som redan har beslutats i övriga styrdokument.

Trafikstrategin syftar till att öka medborgares möjligheter till valfrihet i val av färdmedel, att kommunens trafiksystem ska utvecklas i samverkan med markanvändning och övrig fysisk planering, för att bidra till och stödja målen i kommunens andra övergripande strategiska dokument. Trafikstrategin utvecklas också i syfte att vara vägledande för olika slags utvecklingsplaner, detaljplaner och mer detaljerade trafikhandlingsplaner och åtgärdsprogram.

2. Strategisk inriktning

Trafikstrategin grundas på ”Vision för Danderyd” samt de fem övergripande strategierna som är kopplade till visionen.

Kommunens vision

Danderyd - Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Danderyd möter invånarnas behov genom hela livet. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunens utveckling kännetecknas av engagemang och delaktighet.

Till visionen finns fem övergripande strategier kopplade:

- Hög kvalitet
- Stor valfrihet
- Hög effektivitet
- Hög attraktivitet
- Stark utveckling.

Utgående från kommunens vision och fem övergripande strategier har trafikstrategin följande **fyra inriktningar**:

- Samhällsplanering och hållbart resande
- Trafiksäkerhet, trygghet och framkomlighet
- Minska transportsystemets negativa påverkan
- Effektivisera leveranstrafiken.

2.1 Samhällsplanering och hållbart resande

Goda förutsättningar för hållbart resande, att ta sig till fots, med cykel, med kollektivtrafik och med fossilbränsleoberoende fordon inom kommunen och mellan kranskommuner, bör säkerställas under hela planeringsprocessen. Från den översiktliga planeringen till detaljfrågor i samband med detaljplaner och bygglov, vidare in i det dagliga arbetet med drift och underhåll och återkommande arbete med påverkansinsatser och information. Offentliga utrymmen bör vara tillgängliga och användbara för alla, oavsett ålder eller

funktionsnedsättning. Barnperspektivet ska beaktas i samhällsplaneringsprocessen.

Hållbart resande ska integreras med god tillgänglighet i olika skeden av samhällsplaneringsprocessen. Detta sker genom att:

- Riktlinjer för tillgänglighet på allmänna platser och områden för andra anläggningar tas fram.
- En parkeringsstrategi tas fram.
- Vattenvägarna och hamnar för person- och godstransporter utvecklas.
- Kommunens kollektivtrafikknutpunkter utvecklas i samverkan med Region Stockholm och Trafikverket.

2.2 Trafiksäkerhet, trygghet och framkomlighet

Trafiksäkerhet, trygghet och framkomlighet behöver förbättras i ett helhets och systemperspektiv. Genom att utforma bostadsgatorna med låga hastigheter skapas trygga bostadsområden med ett lugnt tempo. För att öka andelen resor som sker med hållbara färdstätt behöver kommunen arbeta med att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter. Kommunen ska mäta och följa trafikutvecklingen för att få en tydlig behovsbild.

Detta sker genom att:

- En handlingsplan för gångtrafik tas fram.
- En handlingsplan för cykeltrafik tas fram.
- En ny utredning av Säkra Skolvägar tas fram för att fortsatt öka tryggheten och trafiksäkerheten i närheten av skolor, förskolor och idrottsplatser.
- Den befintliga hastighetsplanen uppdateras med tanke på hastighetsgränserna (30, 40, 50 km/h osv).
- Årliga trafikmätningar sker på ett antal strategiskt utvalda platser och sträckor, för att kunna se trender, flöden och beteenden. Mätningarna avser antal gående, cyklister och fordon.
- En resvaneundersökning genomförs minst en gång per mandatperiod för att få aktuell kunskap om hur medborgarna anser att trafiken bör utvecklas i Danderyd.
- En investeringsplan för trafiksäkerhetshöjande åtgärder tas fram och uppdateras årligen i samband med budget.
- Kollektivtrafikens framkomlighet och tillgänglighet förbättras.

2.3 Minska transportsystemets negativa påverkan på hälsa, miljö och klimat

Trafikstrategin har som målsättning att möjliggöra en mer miljöanpassad trafik där andelen resor som sker med hållbara färdstätt ska öka. Bland annat för att främja fysisk aktivitet, minska negativ miljöpåverkan och utsläpp av växthusgaser. Denna inriktning går i linje med Danderyds kommuns miljö- och klimatprogram avseende åtgärder som krävs för att minska trafikbuller, luft- och klimatpåverkan och för att uppfylla andra miljömål. Det är också viktigt att trafikstrategin förhåller sig till effekterna av ett förändrat klimat, högre havsnivå, ökade regnmängder och varmare klimat. Dessa effekter behandlas i

kommunens klimat- och sårbarhetsanalys och i kommande klimatanpassningsplan¹.

Detta sker genom att:

- Befintlig klimat- och sårbarhetsanalys uppdateras och ersätts med klimatanpassningsplan. Väginfrastruktur och parkering anläggs med hänsyn till klimatanpassning.
- Olika informationsinsatser och kampanjer genomförs för att uppmuntra hållbart resande.
- Kommunorganisationen fortsätter arbetet med att bli en fossilbränsleoberoende organisation.
- Trafikbuller och luftföroreningar som partiklar och kvävedioxider minskas.
- En trafikbullerhandlingsplan med syftet att minska bullret i kommunen tas fram.
- Kommunens strategi för laddinfrastruktur² implementeras för att säkerställa att Danderydsbor och besökare i kommunen får tillgång till laddplatser.

2.4 Effektivisera leveranstrafiken

För att säkerställa att leveranser i kommunen ska ske på ett effektivt, hållbart och trafiksäkert sätt bör godstransporter beaktas i alla skeden i planeringsprocessen. Goda förutsättningar för godstransporter för kommunens egna leveranser och näringsidkare bör upprätthållas.

Detta sker genom att:

- Kommunens egna leveranser ses över för att effektivisera och samordna dessa samt föra över dem till fossilbränslefria transporter.
- Nya bostäders avfallshantering bör planeras fastighetsnära så att de boendes källsortering av avfall tas om hand i fastigheten eller i närheten av fastigheten.
- Kommunen samverkar med andra aktörer och näringsidkare för att utveckla hållbara leveranser.

3. Resultatmål

För att uppnå intentionerna i visionen och strategierna gäller följande resultatmål.

Medborgarnas nöjdhet med kommunikationer³

- Nöjdhetsindex bland medborgare som upplever sig nöjda med tillgången till gång- och cykelvägar bör inte försämrats (år 2020: 7,6 på

¹ Trafikbuller, utsläpp och luftkvalitet längs de statliga vägarna i Danderyd, såsom E18 och Edsbergsvägen är Trafikverkets ansvar. Hur frågan ska hanteras har ingått i kommuns miljö och klimatprogram som har blivit antagen av KF under 2020.

² KF 1 februari 2021 § 8

³ Index kommer från SCB:s årliga medborgarundersökning 2020.

- skala 0–10).
- Nöjdhetsindex bland medborgare som upplever sina möjligheter till att använda kollektivtrafiken för sina resor bör inte försämrats (år 2020: 7,7 på skala 0–10).
 - Nöjdhetsindex bland medborgare som upplever att ha tillgången till förbindelser för längre resor bör inte försämrats (år 2020: 7,2 på skala 0–10).
 - Nöjdhetsindex bland medborgare som upplever sina möjligheter till att enkelt kunna transportera sig med bil bör inte försämrats (år 2020: 8,3 på skala 0–10).

Medborgarnas nöjdhet med kommunikationer följs upp genom SCB:s årliga medborgarundersökning.

Företagsklimat - Nöjdhet med infrastrukturen i Danderyd

- Nöjdhetsindex hur företagen upplever vägnätet samt tåg- och flygförbindelser, det vill säga den fysiska infrastrukturen bör inte försämrats (år 2020: 4,26 på skala 6)⁴.

Nöjdhet med infrastrukturen i Danderyd följs upp av Svenskt Näringslivs årliga undersökning.

Trafiksäkerheten

- Antalet oskyddade trafikanters olyckor på kommunala vägar inklusive gång och cykelvägar ska årligen minska.
- Ingen människa ska omkomma i trafiken på kommunala vägar inklusive gång och cykelvägar i Danderyd.

Trafikolyckor på kommunala vägar följs av Transportstyrelsens årliga trafikolycksdatabas 'STRADA (Swedish Traffic Accident Data Acquisition)'.

Resultatmålen nedan ska följas upp med en resvaneundersökning minst en gång per mandatperiod⁵.

- Gångtrafikens andel av personresorna alla dagar till, från och inom Danderyds kommun ska öka (utgångsläge⁶: 12 %).
- Cykeltrafikens andel av personresorna alla dagar till, från och inom Danderyds kommun ska öka (utgångsläge⁷: 11 %).
- Kollektivtrafikens andel av personresorna alla dagar till, från och inom Danderyds kommun ska öka (Utgångsläge⁸: 28 %).

⁴ https://www.foretagsklimat.se/danderyd/survey?factor=roads_railways_airports

⁵ Målsättningar kan senare konkretiseras i de kommande olika handlingsplaner eller åtgärdsprogram som ansvariga förvaltningar ska ta fram.

⁶ RVU2018.

⁷ RVU2018.

⁸ RVU2018.

Resultatmålen nedan avseende fossilbränsleoberoende fordon följs sedan tidigare upp inom kommunens energi- och klimatarbete.

- Andelen fossiloberoende⁹ fordon registrerade i kommunen ska öka (utgångsläge¹⁰: 12%).

4. Ansvarsbeskrivning

Danderyds kommuns kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnders ansvar:

- Kommunfullmäktige fastställer trafikstrategin.
- Kommunfullmäktige fastställer de handlingsplaner som har koppling till trafikstrategin.
- Kommunstyrelsen ser till att trafikstrategin och beslutade handlingsplaner verkställs och efterlevs.
- I den mån mätbara mål finns, rapporteras dessa till tekniska nämnden och kommunstyrelsen.
- Kommunens nämnder med sina förvaltningar är nyckelaktörer för att planera och bygga ut infrastrukturen på kommunala vägar.
- Kommunen förfogar dels över den översiktliga markplaneringen, dels detaljplaneringen som styr den kommunala infrastrukturens precisa lokalisering och utformning.

Region Stockholm

- Region Stockholm, ansvarar för att Stockholms länsinvånare och besökare har en väl utbyggd, lättillgänglig och pålitlig kollektivtrafik.
- För planering av kollektivtrafik är kommunen en av flera aktörer. Region Stockholm och trafikoperatörer har stor bestämmanderätt, varför kommunens önskemål inte enbart kan ligga till grund för förändring av kollektivtrafiken.
- Region Stockholm ansvarar för åtgärder mot trafikbuller av Roslagsbanan i Danderyd.
- Investeringsresurser för regionala cykelstråk inom Danderyd och kollektivtrafikknutpunkter, ska säkerställas i Region Stockholms investeringsplaner.

Trafikverket

- Trafikverket ansvarar för långsiktig planering av transportsystemet för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart. Trafikverket ansvarar även för byggande, samt drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar.
- Trafikverket ansvarar för åtgärder mot trafikbuller, utsläpp och luftkvalitet längs de statliga vägarna i Danderyd, såsom E18 och Edsbergsvägen.

⁹ Enligt naturvårdsverket, är exempel på fossila bränslen kol, bensen, diesel och naturgas. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/omraden/klimatet-och-energin/fossila-branslen/Re>

¹⁰ 2019 <https://www.trafa.se/vagtrafik/fordon/>

- Investeringsresurser för snabbcykelstråket längs E 18 inom Danderyd och kollektivtrafikknutpunkter, ska säkerställas i Trafikverkets investeringsplaner.

5. Genomförande och uppföljning

När trafikstrategin är antagen börjar det egentliga arbetet. Då handlar det om att genomföra det arbete och de åtgärder som behövs för att nå uppsatta mål. Förutom det behöver arbetssätt och rutiner finnas som säkerställer att all planering och genomförande sker i riktning mot målen.

Kommunikation med Danderydsborna är viktig och därför bör vikt läggas i att handlingsplaner och åtgärdsprogram genomförs i samverkan och i kommunikation med medborgarna.

5.1 Genomförande

Trafikstrategin kan ses som ett paraply för trafikplaneringen. Utifrån den behövs en eller flera mer konkreta handlingsplaner eller åtgärdsprogram. Dessa tas fram efterhand och beskriver mer i detalj vilka åtgärder som krävs för att nå de uppsatta målen i Danderyds kommun. Dessa ska dessutom vara förenliga med kommunens översiktsplan och miljö- och klimatprogram. Åtgärder i handlingsplaner eller åtgärdsprogram bör tidsättas, prioriteras samt kostnads- och effektbedömas.

I handlingsplaner bör även fastställas vilka förvaltningar och befattningar som har ansvar för respektive åtgärds finansiering, genomförande och uppföljning. Genomförandet bygger även i vissa fall på samverkan med andra viktiga aktörer, såsom Trafikverket, Region Stockholm, andra kommuner, byggherrar, fastighetsägare, det lokala näringslivet med flera.

5.2 Fyrstegsprincipen och ekonomistyrning

Med hjälp av Trafikverkets fyrstegsprincipen tas åtgärder fram stegvis på ett strukturerat sätt utifrån en helhetssyn för hela transportsystemet.

Fyrstegsprincipen tillämpas för att säkerställa en god resurshushållning och för att åtgärder ska bidra till en hållbar samhällsutveckling.

I ett första steg prövas om det finns åtgärder som kan lösa bristen genom att påverka behovet av transporter och därigenom behovet av en åtgärd. I ett andra steg prövas om det går att optimera befintlig infrastruktur och i ett tredje steg prövas om en ombyggnad av befintlig infrastruktur kan lösa behovet. Till sist prövas om det krävs nybyggnation/nyanläggning/ny infrastruktur för att lösa behovet.

Resurserna för åtgärderna kommer att avsättas i samband med budget för åtgärdsprogram eller handlingsplaner under tidsperioden. Budget ska hanteras inom ramen för Tekniska nämnden. Åtgärder för beteendepåverkande karaktär (hållbart resande) består i huvudsak av arbetstid för kommunens tjänstepersoner.

5.3 Uppföljning och utvärdering

Arbetet med att implementera trafikstrategin, följa upp och utvärdera resultatet av arbetet med trafikstrategin är en viktig del i genomförandet för att se hur arbetet fortskrider.

Uppföljning av resultatmål sker årligen av tekniska nämnden och redovisas på kommunens webbplats.

Uppföljning av mål behöver på olika sätt kommuniceras. Information kan läggas ut på kommunens webbplats men också spridas via annan media. Resultaten bör även spridas under ordinarie möten som hålls i nämnder, förvaltningar och arbetsgrupper etcetera.

Trafikstrategin bör ses som en process där verksamheten hela tiden förändras utifrån erfarenheter, behov och nya projekt eller målområden. I uppföljningen ska även översyn göras av de åtgärder som genomförts och om det finns behov av andra/nya åtgärder.
